

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacræ Theologiæ Professoris, Et sanctæ Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtvtibvs,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

Continet Tractatvs De Conscientia, De Peccatis, De Legibvs, De Fide, Spe,
Et Charitate

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

9 Quorum mysteriorum debet quis actualem fidem habere ex necessitate
medij?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76540](#)

Sanchez lib. 2. in Decal. cap. 2. n. 3. & 4. Suarez de fide disp. 12. sed. 2. n. 5. Et probari sat potest ex illo Ioann. Qui autem non crediderit, non iudicatus est, & exilio Marc. vi. Qui vero non crediderit, condemnabitur. Est ergo fides in actu adultis necessaria. Ratio autem quare hic actus fidei necessarius sit ad iustificationem, cito, quia nemini adulto, & ratione venti contingit iustificatio, nisi iustificationem spectet. & de peccatis doleat. Deumque super omnia laitem virtualiter diligat, ex Trident. sess. 6. cap. 7. & 8. Sed haec esse non postulat sine actu fidei, quo credit & Deum certe, & postea omnia haec bona illi conferte. Quapropter dixit Paul. Accedentes ad Deum oportet credere, & quia est, & quod remunerator sit. Ergo fides secundum actionem est omnibus adultis necessaria. Ex quo fit humiliandi actum debere esse supernaturalem in se, & ex parte principi: siquidem debet necessario ex auxilio gratiae procedere, iuxta illud Ioan. 6. vbi Christus dicit, Nemo potest venire ad me, nisi Pater, qui misit me, traxerit eum; & debet autem venire per fidem ut constat ex contextu. Ergo requiritur fides ex auxilio Dei, estque definitio expresa Trident. sess. 6. can. 3. Item debet esse supernaturalis ex parte obiecti: & debet enim credere obiectum, quod solis gratiae virtutibus primò cognosci non potest, quia fides, quam Paul. expostulat necessariam ad salutem, est sperandarum substantia rerum, argumentum non apparentium. Ergo est de rebus, quae lumine naturali apparetur non possunt, sic Sanchez, Barnes, Valent. Coninch *supra*.

4. Solum video obici posse adactus (supradicta), contrinrete posse aliquem ita in remissimis partibus esse nutritum, ut nullo modo notitia fidei ad eum accedit, nec per ipsum sit illam habere: at runc hic consequitur salutem & non ex fide. Ergo fides necessaria non est.

Repondeo cum Valent. 2.2. disp. 1. q. 2. p. 2. pag. 294. Sanchez lib. 2. cap. 2. n. 4. Suarez illa disp. 12. de fide sed. 2. n. 15. Si gratia diuina priuata legem naturalem teruit, credendum est de diuina prouidencia illuminandum fore vel a Deo, Angelo, vel homine aliunde misso: quia haec illuminatio necessaria infertur ex eo, quod Deus statuerit neminem sibi esse placitum nisi ex fide, & ex eo quod statuerit non denegari adulto ex diuina gratia, facient quod in se est, media ad salutem necessaria: statuit enim illuminare omnem hominem venientem in hunc mundum.

P V N C T V M I X.

Quorum mysteriorum debet quis adiuvalem fidem habete ex necessitate medi.

1. Primitur duplicitas mysteriorum fidei cognoscendi posse implicitè & explicitè. In cognitione explicita alius rei esse gradus.
2. Ante promulgationem Euangelij necessaria & sufficiens erat fides explicita de Deo, & implicita Christi mediatoris.
3. In quo implicita Christi cognitione confessio, explicatur.
4. Facta promulgatione Euangelij cognitionem explicitam Christi, & Trinitatis affirmant aliqui esse necessarium necessitate medi ad gloriam, non tamen ad primam gloriam.
5. Alij affirmant virgine salutis necessariam esse.
6. Informantur supradicta rationes.
7. Explicita notitia Trinitatis, & incarnationis non est necessaria necessitate medi, sed praecepiti, ut probabilius defindatur.
8. Explicatur locus Marc. ultim. Qui crediderit, & baptizatus fuerit, saluus erit; qui vero non crediderit, condemnabitur.

1. Dupliciter mysteria fidei cognoscendi possunt, explicitè & implicitè. Explicitè cognoscitur mysterium, quando in seipso cognoscitur, implicitè quando in aliquo alio. Exemplum declaro. Dupliciter lucem cognoscere potes, vel in se ipsa, vel cognoscendo solem, qui illam consernit; quando cognoscis lucem, cognoscendo solem, dices cognoscere implicitè, quando veterem lucem in se ipso cognoscis, dices cognoscere explicitè. Et in praesenti materia proponitur tibi Deus, & aucto- gratus, & gloria, & tali propositioni assenties, tunc illud mysterium explicitè cognoscis: at si tibi aliquis vniuersalis ratio credenda proponatur, v. g. esse credendum, quidquid à Deo est realatum, tunc mysteria fidei in particulari implicitè tantum cognoscis, quatenus in illa vniuersali ratione virtualiter, & implicitè continetur.

2. Secundo suppono in cognitione explicita alius rei esse gradus: alia est enim cognitio confusa, alia distincta, alia magis distincta. His positis.

Conclusio sit. Ante promulgationem Euangelij necessaria, & sufficiens erat fides explicita de Deo auctore supernaturale, & implicita Christi mediatoris. Quod fuerit necessaria illa fides, ex supradicto puncto confit: quod sufficiat implicita Christi mediatoris, mihi probat manifeste locus ille *Allorum 10.*

vbi de Cornelio dicitur fuisse sicutum iustum, & religiosum, cuius preces, & eleemosynæ ascendebant coram Deo, in quibus verbis infinita claret habere gratiam, & iustitiam: & ita ita dunt communiter Patres. August. lib. de predicatione. Sanct. c. 7. & 8. in Leuit. Gregor. homil. 13. in Ezechiel. Chrysostom. sermone de fide, & lege naturæ. D. Thom. 2.2. quæst. 10. art. 4. circa argum. sed contra, & 3. p. quæst. 69. art. 4. At tunc Cornelius de Christo, & Trinitate non habebat explicitam notitiam siquidem à Petro fuit postea illa instructus. Ergo sine notitia Christi, & Trinitatis explicita potuit ante promulgationem Euangelij stare iustitia: & ita tradit. Valent. disp. 1. quæst. 2. p. 4. vers. secunda, Sanchez lib. 2. cap. 2. n. 7. Suarez plures referunt disp. 12. sess. 13. num. 14. Quod vero semper fuerit necessaria ad salutem, implicita Christi, & Trinitatis cognitio, inde videtur probari: quia non est aliud nomen datum hominibus, in quo oporteat nos saluos fieri praeter Christi nomen, Art. 4. Idem probatur ad Rom. 3. vbi æqualiter dicitur omnes peccasse, & egere gloria Dei, iustificati gratis per gratiam ipsius, per redempcionem, que sit in Christo Iesu, quem propositus Deus propriacione per fidem in sanguine ipsius. Ergo saltem de fide implicita debet intelligi. Ad Galat. 3. Genes. iustificantur ex fide illius, qui fuit Abraham promissus: Christus autem cognoscit non potest, non cognita Trinitate; quia non potest cognoscere filius Patris, & concepimus ex Spiritu sancto. Ergo qua ratione fuit necessaria cognitione Christi, erit necessaria cognitione Trinitatis: sed de Christo ante promulgationem Euangelij non videtur necessaria explicita cognitione sed solum implicita. Ergo neque Trinitatis.

3. In quo autem haec implicita cognitione constituit, non scitis constat inter Doctores. Valent. 2.2. disp. 1. q. 2. punct. 4. col. 317. vers. 6. sed in promptu, Sanchez lib. 2. cap. 2. n. 7. Suarez disp. 12. sess. 3. n. 17. existunt haec implicita Christi fidem contingeri sufficiens in aliquo actu supernaturale, quo explicitè, & supernaturale cognoscatur Deum esse, & auctorem doctorum supernaturalem ad peccatorum remedium; quia in hunc modi obiecto conatur implicitè Trinitatis, & Incarnationis mystrium. Quapropter Paulus solum expostulavit te cognoscere Deum esse, & esse supernaturalem bonorum remuneratorem. Ergo non requiri, ut cognoscas futurum esse in mundo aliquem mediatorem. Ceterum mihi videatur implicitam cognitionem de Christo expostulare necessariam, explicitam alium mediatores, quo à peccatis liberandus sis, & gloriam obtinendas; neque sufficere illam vniuersalem, & conflatis notitiis de Deo auctore supernaturale, potente remittere peccata mediis, quibus ipse voluerit: nam in huncmodi obiecto non continentur implicitè Christus Deus, homo: siquidem stat optimè potest Deum esse auctorem supernaturalem, & remittere peccata, gloriāque concedere, quin faciat homo. Ergo in illa cognitione hoc obiectum implicitè non continentur. Quod si dicas te credere Deum esse auctorem supernaturalem, & remittere peccata mediis sis placitis, & in hac fide continetur implicitè fidem Christi, siquidem praepucium medium, quo Deus volunt remittere peccata, sicut fuis vngeneritus filius, quem constituit propitiationem pro peccatis nostri: infertur sane eodem modo dicti potest implicita fidei omnium sacramentorum, & prædictiōnēs Apollinarum, & aliorum quibus salutem consequuntur homines, esse necessariam, siquidem in illa cognitione implicitè omnia haec continentur: at Scriptura, & Patres alio modo fidem Christi, quam sacramentorum, prædictionis, & aliorum mediorum requiri. Ergo vita illam ita confundit cognitionem expostulanda est cognitio explicita mediatoris, cuiusvis explicitè non cognoscere hunc mediatorem esse Deum, & hominem, passionem, & mortis subiectum.

Dices, plures ante Christi adventum nullam habuerunt notitiam explicitiam mediatores. Et quidem Abraham videbat primò teuelata: & tamen fuerunt iustificati. Item ad cognitionem solum videatur requiri cognitio supernaturalem Dei officii, potens peccata remittere. Ergo non requiritur cognitio mediatoris ad iustificationem?

Respondeo nullum iustum carissime notitia mediatoris: nam primo patenti post peccatum haec fuit data, ut dixit Leo serm. 2. de nativit. Christi. Abraham autem fuit data clara & patens notitia, de suo nomine esse futurum, quod si pluribus factis illa homines caruerint, non diuine prouidentia, sed factis peccatis attulserint est: Quapropter si ipsi legem naturali seruassent diuina gratia adiuti, Deus illis tribueret notitiam mediatoris.

Ad confirmationem dico solum probare ex oratione rei non esse necessarium ad iustificationem cognoscere esse aliquem mediatores: ut supposito, quod Deus noluerit iustificationem concedere, nisi ex meritis sui vngenerit, infertur nolle iustificare nisi fuis vngeneritus cognoscatur saltem sub illa confusa cognitione media ortis: & ita tener Magist. in 3. disputatione, 1. loca plures referens 2.2. disp. 21. num. 4. Coninch. disp. 1. art. 9. conclus. 2.

4. Difficultas ergo est, an facta promulgatione Euangelij fuerit cognitio explicita Christi, & Trinitatis necessaria, necessaria

cessitate medijs ad salutem; an tantum sit necessaria necessitate praecetti?

Variis Doctores Catholici: aliqui enim affirmant non esse necessitatem praecetti ad primam salutem, scilicet gratiam esse tamen ad ultimam, nempe gloriam: sic Canus relata de sacramentis generis, p. 2. concl. 1. Bannes 2. 2. quæst. 2. art. 8. dub. 2. Castro lib. 2. de lega paenit. cap. 14. Probato exemplo Cornelij, qui ante notitiam Christi explicitam fuit iustificatus & poena veri de notitia Christi instrutus fuit a Petro: indigebat ergo illa notitia non ad habendam gratiam, siquidem ex iustitia ad obtinendam gloriam. Verum hoc argumentum inservit eti potius enim optimè infra Cornelius de notitia Christi, quia haec futura erat necessaria Cornelio necessitate praecetti: vel quia facta legis promulgatione futura erat et necessitate medijs ad habendam gratiam, vel illum regnendum. Adde videri impossibile notitiam explicitam Christi esse necessariam ad gloriam, si ad gratiam necessitatem non est: cum gratia sit ius ad gloriam; & necessitatem gloriam videntur cit habent gratiam, cum ex hac via decedat. Ego non potest ad gloriam esse necessaria, & non ad gloriam: quodque fatus constat ex Trident. sess. 6. cap. 16. vbi ad ostendendum viram æternam nihil aliud expostulat, quam ut in gratia decescit.

5 Ali dicunt utique salvi sunt necessariam necessitate medijs: & finis hanc explicitam de Christo, & Trinitate notitiam: sic doulos Molin. 1. part. quæst. 1. disput. 2. Valent. 1. 2. disput. 1. quæst. 1. part. 4. Sanchez lib. 2. in Decalog. cap. 2. num. 9. Castabianus 3. quæst. 1. §. præterea ad fidem. Lotca 2. 2. disput. 2. 2. 4. 2. 2. 2. quæst. 2. art. 7. dub. 1. concl. 6. Adducuntur in favorem huius sententia D. Thom. Magist. Alen. D. Bonavent. Gab. Galii, ed. vi bene expendit. Conchil. 2. 2. disput. 14. dub. 9. 2. num. 12. de necessitate praecetti, & non de nequitatu modo: & finis loquuntur. Præcipuum fundamentum est, quia let Euangelica tota in Christo Domino fundata est, & ad eius gloriam ordinata: conueniens ergo erat, ut post illius promulgationem nemici patet salus, nisi ex illius cognitione. Et confirmari potest. Primo, quia nemini patet salus, nisi per Baptismum in re, vel in voto suscepimus, sed Baptismus continet explicitam notitiam Trinitatis. Ergo haec necessitatem requiri. Quod si notitia Trinitatis expressa requiritur, & notitia incarnationis reqiri. Secundo, quia nullus saluus est, nisi Christianus fuerit, id est, Christo votus, & membrum ipsius: sed non potest vel Christo votus, & membrum ipsius, nisi illi habuerit expressam fidem implicitam etiam Iudei habebant. Ergo, Tertio, quia fides Dei explicita semper fuit necessaria medijs ad salutem: sed facta promulgatione Euangeli, est eodem modo necessaria fides Christi. Ego. Proba minorem ex illo Ioannis 7. Hoc est vita eterna, & cognoscere te Domum verum & quem misisti Iesum Christum. Ego codem modo de cognitione Dei, & Christi dicitur esse ratione & necessariam ad vitam æternam.

6 Ceterum haec argumentum non omnino concinet, ut in quantum necessitatem hominibus imponamus. Fatorum equidem legem Euangelicam in Christo Domino fundari, & ad eius gloriam reduci: hoc autem solum probat notitiam Christi explicitam habendam esse ex praecetto: quod tamquam praecipuum antiquis Patribus latum non erat. Consumatio ex Baptismo non virginis. Concedo in Baptismo fidem explicitam Trinitatis proficiens: nego tamen inde inferri proficiendam esse, quoduscunque iustificari: quia ibi datur illa professio, quia est ratio Ecclesie, & ceterorum sacramentorum. In confirmatione secunda admittitur sequitur: si enim Christianum voces, quia est Christo votus, & membrum ipsius: omnes antiqui fates iusti, qui fide explicita Christi carent, erant hoc modo Christiani: quia erant Christi voti, & membrum ipsius: sed quis nomen Christiani amplius quid dicit: dicit enim esse Christiani, qui iam venit, votum, ideo antiqui Patries non Christiani, sed Iudei fideles dicebantur, credebat enim Christianum nascitum Christianus vero credit iam natum. Tertium argumentum: commixtum notitiam Spiritus sancti non forte necessitatem, siquidem solum de Pare, & filio sit ibi mentio: cum autem contra Spiritus sancti æquæ ac de Pare, & filio sit necessitas, effectus sane aliter esse respondendum. Dicimus namque eodem modo de Deo, ac de Christo esse notitiam habendam: et sicut de Deo est trinus, solum notitia implicita necessitate medijs requiritur, ita de Christo, ut est Deus, & homo, notitia implicita requiri.

7 Quapropter probabilitus censeo etiam facta promulgatione Euangeli non sit necessariam notitiam explicitam Trinitatis, aut mysterii Incarnationis, necessitate medijs, sed solum praecipi: atque adeo contingere aliqui posse salus, quin explicitè cogolentes filium Dei incarnatum suisse, & pro nobis passum esse officium, si cognoscat esse aliquem mediatorem: hanc conclusionem indicat fatus D. Thom. 2. 2. quæst. 2. art. 7. ad 3. tam me: Richard. in 3. disput. 1. art. 4. quæst. 1. Sotus in 4. disput. 1. quæst. 1. art. 2. Vega lib. 6. in Trident. cap. 20. Cordub. lib. 2. 2. 4. disput. 3. Henriquez lib. 4. de sacram. cap. 21. §. 2. Michael. Ferd. de Castro Sum. Mor. Pars 4.

Med. lib. 4. de recta in Deum fide, cap. 10. Suarez tom. 4. in 3. p. disput. 4. feit. 2. num. 17. in fine, & latius probat, & defendit disp. 1. 1. de fide feit. 4. à num. 10. Eman. Saa verbo fides, num. 1. Coninch. disp. 1. 4. dub. 9. num. 16. 3. Torres disp. 2. 7. dub. 7. & alij ab eisdem relati.

Ratio est, quia ex communis omnium sententia, ut testatur Sanchez lib. 2. in Decal. cap. 2. num. 7. ante aduentum Christi & ante promulgationem Euangeli non sicut necessaria explicita notitia Christi, & Trinitatis ad salutem: ut post Christi aduentum, & legem Euangeli publicatam non constat amplius notitiam Christi, & Trinitatis necessariam esse necessitate medijs. Ergo non est expostulanda. Consequenter est legitima: quia sine manifesta ratione non debet necessitas ita gravis induci, & qua præcluditur saluis via tot inficii, & ignorari. Minorem probo: quia omnia, quia de necessitate fidei in Christum tradit Scriptura, & Paries vel communia sunt iustis legis, scripti, & gratia, vel explicari possunt optimè de necessitate praecetti, vel de fide implicita Dei, & hominis, & explicita mediatoris, ut ex supradictis liquet. Item ante aduentum Christi ex meritis ipsius dabatur hominibus salus, sed hoc non obstante sufficiebat fides Christi implicita. Ergo etiam modo debet sufficere saltem ex necessitate medijs. Adde non conuenient inter Doctores, quænam debeat esse haec fides explicita in Christum. Nam quod aliqui affirmant debet esse omnium mysteriorum, que in Ecclesia de Christo celebrantur, valde rigidum est, & viam salutis multis præcludit. Quod vero ait Sanchez l. 2. c. 2. num. 9. cum Bannes 2. 2. q. 2. art. 8. dub. v. 1. t. concl. 3. & Valent. disp. 1. q. 2. p. 4. initio, debet esse de Christi morte, & resurrectione, ita ut cognoscas filium Dei verum Deum esse, & hominem totius humani generis redemptorem morte sua, non videtur cum sufficienti fundamento dictum: quia non videtur major ratio, quare explicitè credenda sit necessitate modis mors Christi, & eius à morte resurrectione: quām eius in celum ascensio, & adventus in futurum indicium: cum haec in symbolo æquæ credenda proposuantur. Efficaciter ergo sanx, non esse haec necessitatem necessitate medijs credenda explicita.

8 Neque contra hanc doctrinam video quid obici possit præterea ea, quæ iam solutum, nisi forte locus ille Marc. v. 6. vbi Christus mitente discipulos ad prædicandum Euangeliū dicit, Qui crediderit, & baptizans fuerit, saluus erit: qui vero non crediderit, condemnabitur. In quibus verbis alio modo de necessitate fidei, ac de Baptismo videtur loquutus: siquidem dicit condemnandum esse qui non crediderit, non tamen qui baptizatus non fuit: quasi supponens Baptismum altius superlati posse non iam fidei. Ergo fides Christi est necessaria necessitate medijs. Verum si hic locus aliquid probaret, probaret utrum fidei omnium, quia in symbolo Apostolorum continentur: esse necessariam necessitatem haec præciperat Apostolis prædicta, qui si aliquis non credidisset, condemnaretur. Quapropter dico solum ex illo loquendi modo colligi posse, absque Baptismo in re suscepto posse aliquando salutem obtinere: non tamen absque fide explicita, vel implicita.

P V N C T V M X.

Quorū mysteriorū debeat vnuſquisque habere fidem ex necessitate praecetti.

- 1 Quatenus fideles sunt omnes, aqualem notitiam habere debent, sed quatenus Parochi, Episcopi, &c. specialem ut suo muneri satisfaciant.
- 2 Proponitur triple tentatio de obligatione cognoscendi explicitè mysteria fidei, que in Ecclesia solemniter celebrantur.
- 3 Probabilis est quilibet Christianum obligatum esse explicitè credere, quia in symbolo Apostolorum continentur,
- 4 Proponuntur quadam obieciones.
- 5 Solvuntur, & explicatur, quia notitia requisita sit illorum, quia in symbolo Apostolorum continentur.
- 6 Explicita cognitio aliorum, quia solemniter ab Ecclesia celebrantur, quaque in symbolo Apostolorum non continentur, necessaria non est.
- 7 Quid dicendum de sacramentis?
- 8 Quid de praecetti Decalogi, Ecclesie, & operibus misericordie, oratione Dominicæ?
- 9 Non est necessariam haec sciēre per ordinem, sufficit, si quoad substantiam haec sciēs.
- 10 Satis difficultati sciendi mysteria fidei.
- 11 Quia sciēntia in Prelatis, & pastoribus debent esse mysteriorum fidei.

I N On inquirimus, quando actu fidei teneris mysteria suis revelari assentiri: hoc enim examinabitur puncto sequenti, sed inquirimus, quam notitiam habere cibas mysteriorum fidei, ut possit praecetto fidei satisfacere. Ex eodem tamen praecetto, quo teneris renata credere, teneris sciēre, que revelata sunt: quia hinc praecetto satisfacere nulla ratione potest absque cognitione illorum, quibus assentiri debes: trahit dic